

26. TOEKOMSTAGENDA MARKERMEER-IJMEER

DOEL

Een veilige, klimaatbestendige, aantrekkelijker en gezondere leefomgeving draagt in belangrijke mate bij aan de vergroting van de economische aantrekkingskracht van de Noordvleugel van de Randstad. In het Markermeer-IJmeer liggen nog nader te bepalen taakstellingen en ontwikkelopgaven voor ecologie, waterhuishouding en waterkwaliteit, mede in relatie tot de cumulatieve effecten van allerlei ontwikkelingen in het gebied en de samenhang met het de projecten Schaalsprong Almere en planstudie OV SAAL. Besluitvorming over de inrichting en ontwikkelopgave van het Markermeer-IJmeer is een belangrijke drager voor andere Randstad Urgentbesluiten als die over de stedelijke schaalsprong van Almere en andere besluiten over wonen en werken in dit deel van de Randstad.

Daarom heeft het kabinet in de Noordvleugelbrief besloten om een lange termijn visie voor IJmeer/Markermeer op te stellen (besluit B13) en vóór 2010 een principe besluit te willen nemen over eventuele buitendijkse ontwikkelingen, een eventuele IJmeerverbinding en maatregelen voortvloeiend uit de ontwikkelingsopgave Markermeer-IJmeer (B7).

Bij de ruimtelijke ontwikkeling van het Markermeer-IJmeer gaat het om het bereiken van:

- een toekomstbestendig en veerkrachtig ecologisch systeem;
- de klimaatbestendigheid van het gebied op het vlak van de zoetwatervoorraad en waterveiligheid;
- duurzaam, hoogwaardig en efficiënt ruimte scheppen voor andere functies zoals wonen, werken, recreatie en infrastructuur;
- verhoging van de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

J.C. Huizinga-Heringa, staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en

A.L. Greiner, projectgedeputeerde Toekomstagenda Markermeer-IJmeer van de provincie Flevoland

Komen overeen zich in te spannen dat de volgende stappen worden genomen:

Toekomstige inrichting en ontwikkelruimte van het Markermeer-IJmeer:

1. Februari 2008: Initiëren van richtinggevende besluitvorming door rijk en provincies Flevoland en Noord-Holland over:
 - Toekomstperspectief met ontwikkelvarianten voor het Markermeer-IJmeer,
 - De inhoudelijke en procedurele afstemming met Beheerplan IJsselmeergebied, Natura 2000 instandhoudingsdoelen IJmeer en Markermeer en uitwerking van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. In ieder geval deze activiteiten zo richten, zodat deze ook "no-regret" zijn voor de verschillende ontwikkelvarianten.
2. Juni 2009: Initiëren van richtinggevende besluitvorming door rijk en provincies Flevoland en Noord-Holland over de toekomstige inrichting en ontwikkelruimte van het Markermeer-IJmeer inclusief bijbehorend ecologisch maatregelenpakket, mede in relatie tot Schaalsprong Almere, OV-SAAL en Beleidskader IJsselmeergebied (geen Randstad Urgentproject).

Pilot Natuurontwikkeling:

3. Opdracht planstudie, februari 2008
4. Projectbesluit, december 2008
5. Uitvoeringsbesluit (gunning contract), december 2009

6. Start aanleg, januari 2010

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat verbindt zich daartoe:

- Gedelegeerd opdrachtgever te zijn voor het project Toekomstagenda Markermeer-IJmeer namens het Rijk,
- coördineren afstemming binnen en besluitvorming van het rijk.

De Gedeputeerde van de Provincie Flevoland verbindt zich daartoe:

- gedelegeerd opdrachtgever te zijn voor het project Toekomstagenda Markermeer-IJmeer namens de regio,
- zorg dragen voor afstemming met benodigde besluitvorming bij andere decentrale overheden,
- organiseren van regionaal draagvlak

De ambassadeur van dit project is Marieke van Lier Lels.

PROJECTOMSCHRIJVING

De hierboven gemaakte bestuurlijk afspraken hebben betrekking op de volgende projectomschrijving.

AANLEIDING

- Het gebied heeft beschermde waarden vanuit Natura 2000, maar de natuurwaarde van het gebied neemt af;
- Als gevolg van klimaatverandering vragen de lange termijnvraagstukken van zoetwatervoorraad en veiligheid om nadere keuzes omtrent de omgang met het Markermeer/IJmeer vanuit waterbeheer, dit heeft consequenties voor andere functies in en rond het gebied;
- De vele initiatieven voor (bouw)activiteiten langs de kust en in het water van het Markermeer-IJmeer leggen druk op het gebied. Diverse initiatieven laten ook zien dat het combineren van activiteiten kansen biedt.

DOEL

Een veilige, klimaatbestendige, aantrekkelijke en gezondere leefomgeving draagt in belangrijke mate bij aan vergroting van de economische aantrekkingskracht van de Noordvleugel van de Randstad. In het Markermeer-IJmeer liggen nog nader te bepalen taakstellingen en ontwikkelopgaven voor ecologie, waterhuishouding en waterkwaliteit, mede in relatie tot de cumulatieve effecten van allerlei ontwikkelingen in het gebied en de samenhang met de projecten Schaalsprong Almere en planstudie OV SAAL. Besluitvorming over de inrichting en ontwikkelopgave van het Markermeer-IJmeer is een belangrijke drager voor andere besluiten van Randstad Urgent, zoals die over de stedelijke schaalsprong van Almere en andere besluiten over wonen en werken in dit deel van de Randstad.

Daarom heeft het kabinet in de Noordvleugelbrief besloten om een lange termijn visie voor IJmeer/Markermeer op te stellen (besluit B13) en vóór 2010 een principe besluit te willen nemen over eventuele buitendijkse ontwikkelingen, een eventuele IJmeerverbinding en maatregelen voortvloeiend uit de ontwikkelingsopgave Markermeer-IJmeer (B7).

In het Markermeer-IJmeer ligt een groen/blauwe opgave die bestaat uit:

- een toekomstbestendig en veerkrachtig ecologisch systeem;
- de klimaatbestendigheid van het gebied op het vlak van de zoetwatervoorraad en waterveiligheid.

Gelijktijdige aanpak van het Markermeer-IJmeer en de Schaalsprong Almere komt tegemoet aan de volgende doelen:

- Duurzaam, hoogwaardig en efficiënt ruimte scheppen voor de verschillende ruimtevragende functies;
- Leefbaarheid van de regio Amsterdam-Almere-IJmeer-Markermeer waarborgen en vergroten;
- Ruimtelijke kwaliteit verbeteren, met toepassing van ontwikkelingsplanologie.

De natuurpilot werkt concrete ecologische maatregelen uit en voert deze ook uit. Gekoppeld daaraan worden bestaande en nieuwe projecten door veldonderzoek geëvalueerd op hun waarde voor de ecologische ontwikkeling. De natuurpilot levert het volgende op:

- kennis over de effectiviteit en het rendement van bestaande en nieuwe ingrepen op natuur en waterkwaliteit.
- Concrete voorbeelden van aantrekkelijke, robuuste én toegankelijke wetlandnatuur.
- Voldoende zekerheid over de haalbaarheid van de realisatie van een duurzaam ecologisch systeem.
- Integrale manier van denken, samenwerken en doortastend besluiten voor natuurontwikkelingsprojecten door overheden en private partijen.

SCOPE

Integrale besluitvorming over de toekomstbestendige inrichting van het Markermeer/IJmeer en de daarbij behorende maatregelen, mede in relatie tot de besluitvorming over Schaalsprong van Almere, OV-SAAL en Beleidskader IJsselmeergebied (geen Randstad Urgent-project)

SAMENHANG

Inhoudelijke samenhang:

- Er is inhoudelijke samenhang met de projecten Schaalsprong Almere en OV-SAAL (buitendijkse ontwikkelingen) wegbreiding Schiphol-Amsterdam-Almere (van invloed op besluitvorming over Schaalsprong Almere), ontwikkelingsmogelijkheden lange termijn Schiphol in relatie tot luchthaven Lelystad (relatie met ruimtelijke kwaliteit Markermeer-IJmeer) en Ruggengraat voor natuur en recreatie in het Groene Hart (Natte As: EHS-verbinding met IJmeer).
- De Toekomstagenda is een uitwerking binnen de kaders van het Beleidskader IJsselmeergebied.

Samenhang van besluitvorming:

- De projecten Toekomstagenda Markermeer-IJmeer, Schaalsprong Almere en OV-SAAL hebben een wederzijdse afhankelijkheid met betrekking tot inhoud en procesgang. Het project Toekomstagenda Markermeer-IJmeer mag niet los van die andere 2 projecten worden beschouwd;
- Uitgangspunt voor de besluitvorming wordt gevormd door het Beleidskader IJsselmeergebied, waarvan het concept in december 2007 gereed is. Dit beleidskader maakt geen onderdeel uit van Randstad Urgent.
- Tevens wordt afgestemd met de implementatie van de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000.

De drie bestuurlijke projectduo's van Toekomstagenda Markermeer-IJmeer, Schaalsprong Almere en OV-SAAL nemen in februari 2008 een richtinggevend besluit over:

- a. De wijze waarop afgestemde besluitvorming over de formele plandocumenten (structuurvisie, planMER etc.) tussen TMIJ, Schaalsprong Almere en OV-SAAL op elkaar wordt afgestemd;
- b. de (formele) planfiguren die benodigd zijn om de wederzijdse afhankelijkheid en eventuele volgtijdelijkheid blijvend (ook tijdens de uitvoering) te waarborgen;
- c. Hoe maatschappelijke partijen worden betrokken.

DIENSTREGELING EN TE NEMEN BESLUITEN

- A. Toekomstige inrichting en ontwikkelruimte van het Markermeer-IJmeer:
- 1. Advies voor de Toekomstagenda Markermeer-IJmeer, december 2007:**
 - a. Verkenning van een maatschappelijk gedragen ambitie voor waterbeheer, ecologie en ruimtelijke kwaliteit (landschap, cultuurhistorie)
 - b. een beperkt aantal ontwikkelvarianten, in afstemming met de varianten van Schaalsprong Almere en OV-SAAL, en met de ontwikkelingsbeelden voor Beleidskader IJsselmeergebied
 - c. voorzet voor ontwikkelingsruimte voor functies als bouwen, infrastructuur en recreatie,
 - d. aanzet voor een ecologisch maatregelenpakket
 - e. benoemen van principiële keuzes
 - 2. Richtinggevend besluit, februari 2008:**

Op basis van het advies voor de Toekomstagenda (zie 1) en het concept Beleidskader IJsselmeergebied neemt het bestuurlijk koppel besluiten over:

 - a. Toekomstperspectief en de ontwikkelvarianten voor het Markermeer-IJmeer;
 - b. Planologische borging: de juridische status van de besluitvorming;
 - c. de inhoudelijke en procedurele afstemming met Beheerplan IJsselmeergebied, Natura 2000 instandhoudingsdoelen IJmeer en Markermeer en uitwerking van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. In ieder geval deze activiteiten zo richten, zodat deze ook "no-regret" zijn voor de verschillende ontwikkelvarianten.
 - d. Proces naar besluitvorming over het bijbehorend ecologisch maatregelenpakket:
 - 3. Definitieve besluitvorming over de toekomstige inrichting en ontwikkelruimte van het Markermeer-IJmeer, inclusief bijbehorend maatregelenpakket, mede in relatie tot Schaalsprong Almere en OV-SAAL juni 2009**
 - a. Rijksbesluitvorming FES-budget Nota Ruimte in afstemming met Schaalsprong Almere
 - b. Besluitvorming evt. aanvullende financiering door het Rijk
 - c. Besluitvorming over financiering door provincies Flevoland, Noord-Holland, Almere, Amsterdam, Lelystad en andere kustgemeenten
 - d. Hoe PPS-afspraken invlechten
- B. Pilot Natuurontwikkeling: PM, planning afhankelijk van beschikbaar komen budget
- 5. Opdracht planstudie, februari 2008**
 - 6. Projectbesluit, december 2008**
 - 7. Uitvoeringsbesluit (gunning contract), december 2009**
 - 8. Start aanleg, januari 2010**
 - 9. Uitvoering**

WETTELIJKE PROCEDURES

Afhankelijk van richtinggevend besluiten ad A.2 en A.3 in februari 2008 (zoals opstellen van Structuurvisie, PlanMER, eventuele bestemmingsplanwijzigingen en overige vergunningen).

FINANCIERING

- Realisering van de besluiten is mede afhankelijk van de gekozen ambitie en besluitvorming over Schaalsprong Almere, OV-SAAL en Beleidskader IJsselmeergebied.
- Onderzocht wordt in hoeverre gedeeltelijke financiering mogelijk is door synergie te zoeken met de besluitvorming over de (financiering van de) maatregelen ten behoeve van de rijksbeheersplannen voor Natura 2000 en Kaderrichtlijn Water en de aanpak van de veiligheid van de Markermeerdijken en Houtribdijk.
- Technisch zijn er mogelijkheden om werk met werk te maken door bijv. het aanbrenge van ophoogzand voor buitendijkse ontwikkelingen, natuur-ontwikkeling en veiligheid te koppelen. Dit kan sterk kostenbesparend werken.

- Dit project volgt de procedure van het FES-budget Nota Ruimte
- Bijdrage provincies Flevoland, Noord-Holland, Almere, Amsterdam, Lelystad en andere gemeenten, en mogelijkheden uit PPS en fasering zijn op dit moment onbekend
- De pilot natuurontwikkeling á € 25 mln wordt gefinancierd vanuit het rijk.

ORGANISATIE

- Stuurgroep TMIJ, waarvan de samenstelling per fase kan wisselen, maar in ieder geval: Gedeputeerden Flevoland en Noord-Holland, Wethouders van de gemeenten Amsterdam, Almere en Lelystad en namens rijk directeur V&W/DG Water. Periodiek overleg van het bestuurlijk koppel met ambassadeur, 1x per kwartaal, vaker indien nodig

BEWAKING SAMENHANG TUSSEN PROJECTEN

- Periodiek Projectleidersoverleg tussen Toekomstagenda Markermeer-IJmeer, Schaalsprong Almere, OV-SAAL lange termijn en Beleidskader IJsselmeergebied. Maandelijks, vaker indien nodig;
- Overleg tussen de bestuurlijke koppels van de projecten, of opschalen naar bestuurlijk overleg Randstad Urgent of bemiddeling door de programmaminister;

SLOTBEPALINGEN

De afspraken zoals geformuleerd zijn niet in rechte afdwingbaar.

In de algemene inleiding op deze bestuurlijke afspraken zijn twee elementen nader uitgewerkt: het mandaat van het projectduo en de financiële informatie.

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat

Projectgedeputeerde TMIJ van de provincie Flevoland

J.C. Huizinga-Heringa

A.L. Greiner

Vastgesteld op 29 oktober 2007